

Kosten personeel niet in loondienst (PNIL)

Aanleiding

In de regio zijn er vanuit zorgorganisaties en gemeenten zorgen over de opvallende hoge score op de inzet van personeel niet in loondienst (PNIL). Met deze analyse wordt de inzet van PNIL in de arbeidsmarktregio's Utrecht, Amersfoort-Eemland en Gooi & Vecht nader in kaart gebracht.

Over Utrechtzorg

Utrechtzorg is de arbeidsmarktorganisatie voor zorg en welzijn in de regio Utrecht, Amersfoort-Eemland en Gooi en Vecht.

Over Marlyse Research

Onderzoeksbureau Marlyse Research brengt sinds 2019 de regionale inzet van PNIL in beeld, in opdracht van Utrechtzorg.

Onderzoeksvragen

De analyse geeft antwoord op de volgende onderzoeksvragen:

Hoeveel bedragen de PNIL-kosten per deelsector?

- Totaal
- Als percentage van de totale personeelskosten
- Per gerealiseerde euro omzet

Welke zorgorganisaties kennen hoge PNIL-kosten en welke juist lage PNIL-kosten?

Wat is de meerjarenontwikkeling (trend) van de PNIL-kosten?

Hoe verhoudt zich de ontwikkeling van de PNIL-kosten tot de lonen en salarissen van personeel in loondienst?

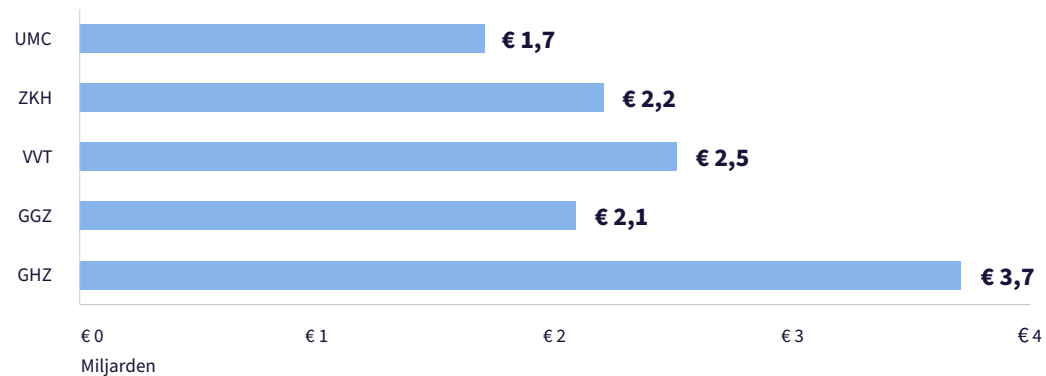
Verantwoording

- Bij de analyse zal gebruik worden gemaakt van de volgende sector-indeling:
 - **UMC**, 1 organisatie
 - **Ziekenhuizen**, incl. revalidatie en categoriaal (ZKH), 7 organisaties
 - **Verpleging, verzorging en thuiszorg** (VVT), 31 organisaties
 - **Geestelijke gezondheidszorg** (GGZ), 9 organisaties
 - **Gehandicaptenzorg** (GHZ), 15 organisaties
 - **Jeugdhulp**, 5 organisaties. Deze worden vanwege de geringe omvang tot de GGZ gerekend.
- Voor de indeling in sectoren is de gesegmenteerde omzet van de zorgorganisatie bepalend. Een zorgorganisatie actief in meerdere deelsectoren wordt ondergebracht in de deelsector waarin de meeste omzet wordt gerealiseerd.
- Van een aantal organisaties die bij Utrechtzorg zijn aangesloten, zijn geen cijfers beschikbaar. Het betreft doorgaans kleinere organisaties, zoals huisartsenpraktijken met een beperkte verslaglegging. Deze organisaties zijn buiten de analyse gelaten.
- Van het meest recente verslagjaar 2024 zijn op het moment van deze analyse alle cijfers beschikbaar. Er is geen gebruik gemaakt van extrapolaties.
- Voor de analyse is gebruik gemaakt van de jaarrekeningen van Utrechtse zorgorganisaties over de periode 2015-2024.

Omzet 2024

De totale omzet van de bij Utrechtzorg aangesloten zorgorganisaties

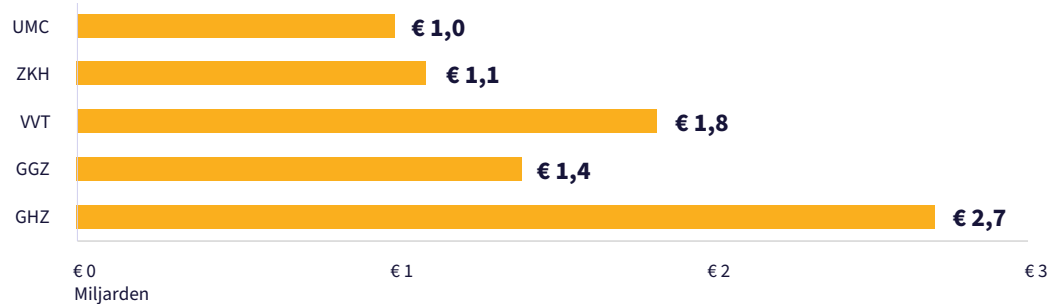

De totale omzet van de bij Utrechtzorg aangesloten zorgorganisaties bedraagt in 2024 **€12,1 mld.** Dit is een toename van +8,3%.

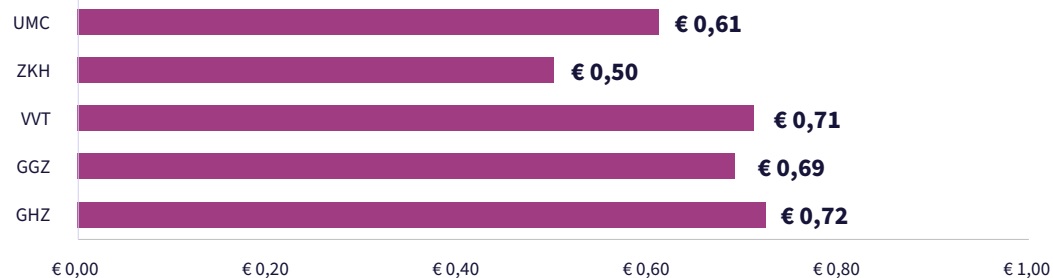
Personeelskosten 2024

Totale personeelskosten 2024

De totale personeelskosten omvatten naast de lonen en salarissen, pensioenpremies, sociale lasten, andere personeelskosten en PNIL. De totale personeelskosten bedragen in 2024 **€8,0 mld.** bij de bij Utrechtzorg aangesloten organisaties. Dit is een stijging van **+8,2%**, in lijn met de toename van de totale omzet van de onderzochte zorgorganisaties.

Personeelskosten per gerealiseerde euro omzet

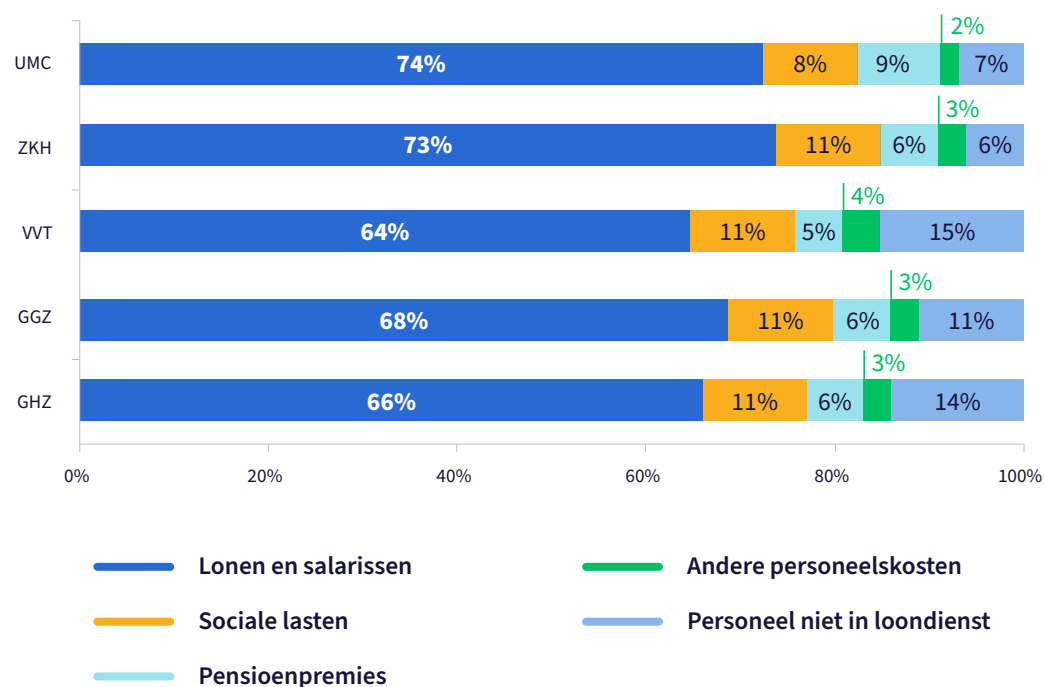

De personeelskosten zijn relatief - per gerealiseerde euro omzet - het laagst in de **cure-sector**.

De personeelskosten per gerealiseerde omzet zijn in vergelijking met 2023 nagenoeg onveranderd. In de care-sector ligt het aandeel personeelskosten in de totale exploitatie op circa **70%**. Bij de ziekenhuizen en het UMC ligt dit op ongeveer **55%**, door hogere materiële investeringen en daarmee gepaard gaande afschrijvingskosten.

Totale personeelskosten

Totale personeelskosten uitgesplitst naar kostensoort

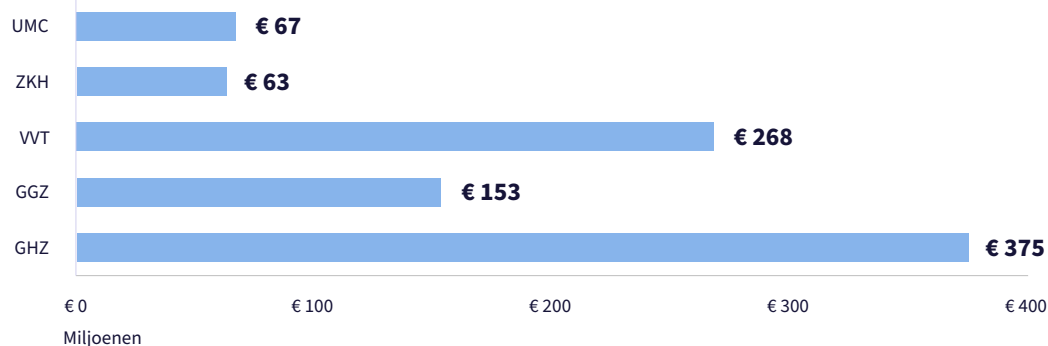

Zo'n 65-70% van de totale personeelskosten betreft lonen en salarissen. De VVT kent relatief gezien de hoogste uitgaven aan PNIL met 15% van de totale personeelskosten.

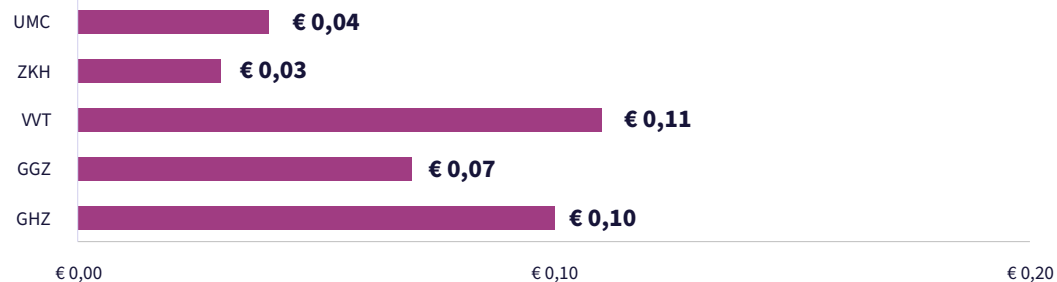
Personeel niet in loondienst

Uitgaven personeel niet in loondienst 2024

In totaal bedragen in 2024 de uitgaven voor inhuur van extern personeel **€926 mln.** bij de bij Utrechtzorg aangesloten zorgorganisaties. In 2023 was nog sprake van circa **€899 mln.** aan externe inhuur. De gemiddelde stijging bedraagt **+3%** en valt daarmee lager uit dan in 2023 (**+14%**).

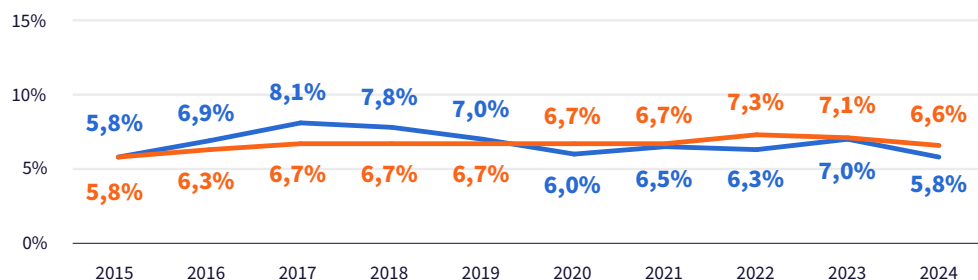
Uitgaven personeel niet in loondienst per gerealiseerde euro omzet

Per gerealiseerde euro omzet wordt in de VVT het meest aan PNIL uitgegeven: van elke euro die binnenkomt gaat gemiddeld **10 cent** naar de inhuur van extern personeel. In de cure blijft dit getal in vergelijking met 2023 ongeveer gelijk op **3-4 cent**.

Meerjarenontwikkeling aandeel personeel niet in loondienst in totale personeelskosten

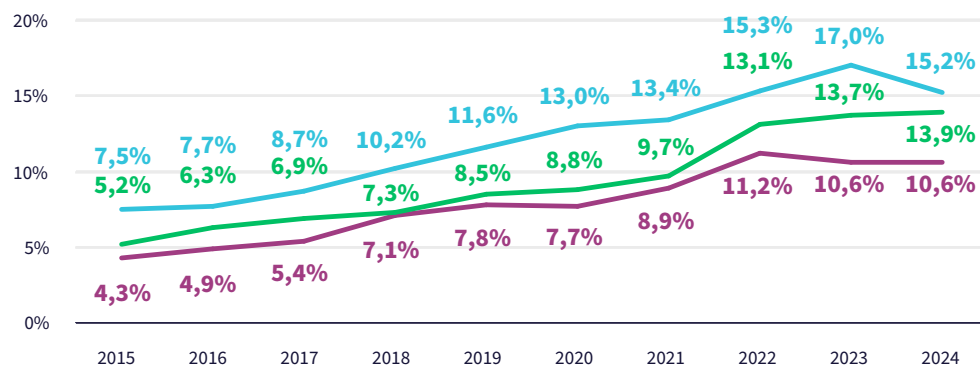
Cure-sector

— UMC — ZKH

De cure-sector weet de inzet van PNIL door de jaren heen tamelijk stabiel te houden op 6-7% van de totale personeelskosten. Bij het UMC en vooral bij de overige ziekenhuizen is in 2024 voor het eerst sprake van een daling.

Care-sector

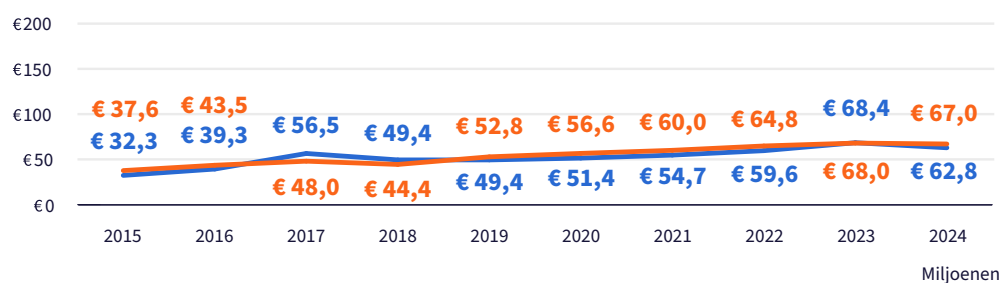
— VVT — GHZ
— GGZ

In de care-sector is de jarenlange trend waarbij personeel niet in loondienst een steeds grotere plaats inneemt binnen de totale personeelslasten alleen nog zichtbaar bij de gehandicaptenzorg. Uit de toelichting in de jaarverslagen blijkt dat de oorzaak vooral ligt in de arbeidsmarktproblematiek waar de sector mee kampt en hoog ziekteverzuim.

Bij de VVT is sprake van een trendbreuk. Voor het eerst in tien jaar daalt het aandeel PNIL, en wel van 17,0% in 2023 naar 15,2% in 2024. In de GGZ was de daling van het aandeel PNIL vorig jaar al ingezet.

Meerjarenontwikkeling aandeel personeel niet in loondienst in Euro's

Cure-sector

UMC ZKH

In de cure-sector is sprake van een duidelijke daling van de PNIL-uitgaven. Bij het UMC daalt de externe inhuur van €68 mln. naar €67 mln., en bij de overige ziekenhuizen van €68,4 mln. naar €62,8 mln.

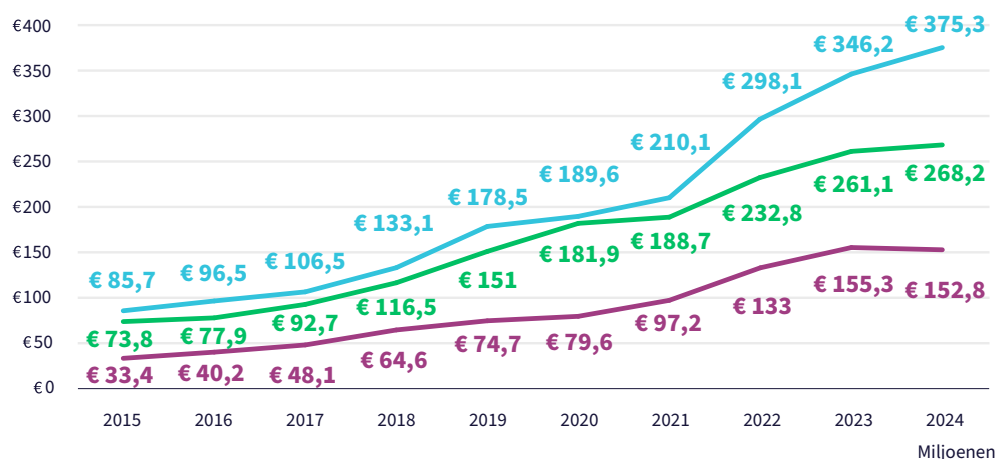
VVT GHZ

GGZ

Initiatieven van zorgorganisaties in de care-sector om hun PNIL-kosten in te dammen, lijken in de VVT en de GGZ op sector-niveau een eerste zichtbaar effect te hebben. In de GGZ is zelfs voor het eerst sprake van een daling van de PNIL-inzet.

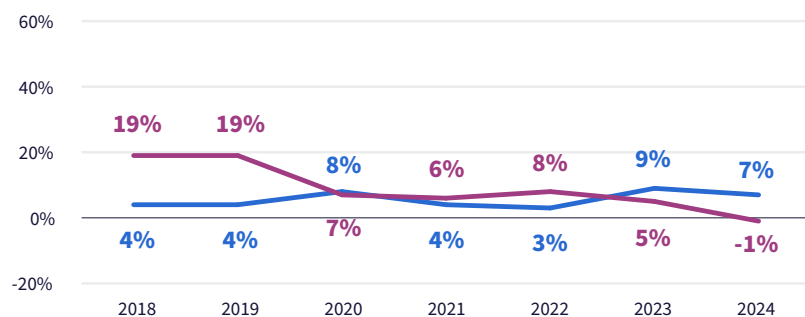
In de gehandicaptenzorg is daarentegen nog steeds sprake van een toename van de kosten voor externe inhuur. Daarbij dient te worden opgemerkt dat de spreiding tussen de organisaties groot is. De helft van de organisaties ziet de kosten voor externe inhuur in 2024 nog stijgen, maar een bijna even groot deel ziet de PNIL-kosten juist dalen. Deze laatste groep omvat doorgaans wat kleinere organisaties.

Care-sector

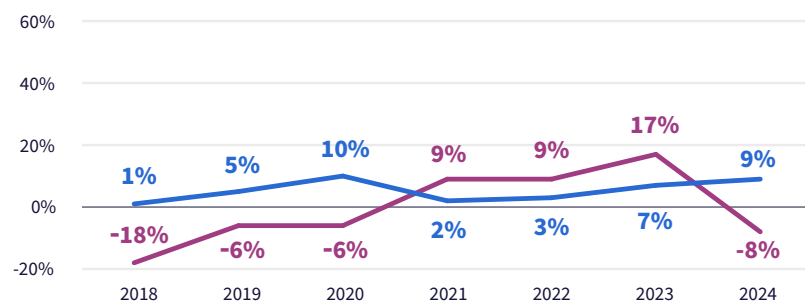

Meerjarenontwikkeling aandeel personeel niet in loondienst procentuele groei/daling

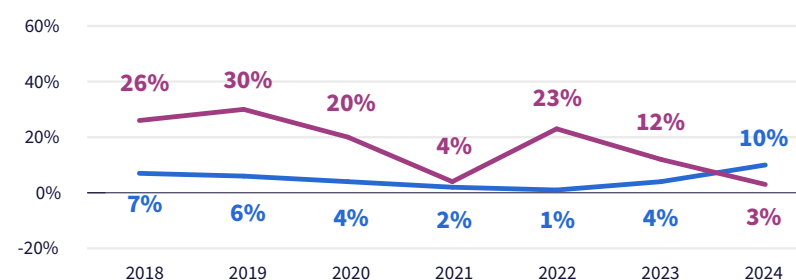
UMC

ZKH

WVH

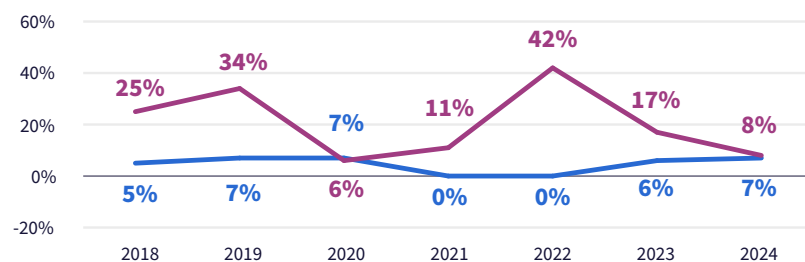
— Lonen en salarissen

— PNIL

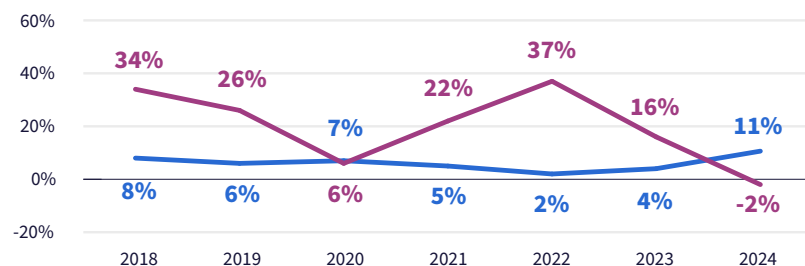
Behalve in de gehandicaptenzorg stijgen in 2024 in alle sectoren de totale uitgaven aan lonen en salarissen sterker dan de kosten van externe inhuur. Het lijkt een direct resultaat van de inspanningen van veel zorgorganisaties om de flexibele schil te verkleinen en dit personeel in loondienst aan te nemen.

Meerjarenontwikkeling aandeel personeel niet in loondienst procentuele groei/daling

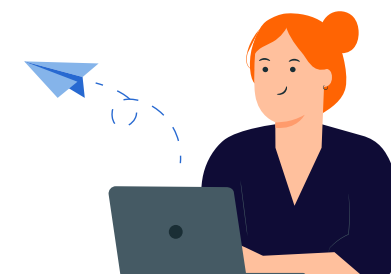
GHZ

GGZ

— Lonen en salarissen
— PNIL

Colofon

Kantoor

Papiermolen 10 3994 DK Houten

Telefoon

030 - 634 08 08

Online

secretariaat@utrechtzorg.net

www.utrechtzorg.net

